

Обшуки, вилучення документів, арешти активів і інші загрози майновим правам юридичних осіб. Методи протидії

Тарас Пошиванюк, партнер ЮК EQUITY

Ще один ключ до успіху – ваше вміння протистояти тиску.

Якщо хочете досягти успіху в житті, ви повинні бути здатні витримувати будь-який тиск. Найголовніше – фокусувати увагу не на проблемі, а на її вирішенні."



Дональд Трамп

The Global Competitiveness Report 2016–2017

Klaus Schwab, World Economic Forum



**За критерієм «захист прав
власності» Україна посідає
128 місце
із 138 країн світу.**



у 2015 р. із **1665** кримінальних проваджень,
розпочатих за статтею 212 КК України
(*несплата податків*), до суду з обвинувальними актами
передано лише **50** справ, тобто **3 %**,
у 2016 р. – **2, 6 %**, за 10 місяців 2017 р. – **2,9 %**.

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО СТАТУСУ ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ В РАМКАХ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

КПК України в 2012 році було введено нового учасника кримінального провадження «**юридична особа відносно якої здійснюється кримінальне провадження**».

Однак, на той час не існувало правового механізму який би дозволив реалізувати згаданий вище інститут.

Тому, у 2013 році КПК та КК було введено поняття «**Заходи кримінально-правового характеру щодо юридичної особи**».

Відповідні зміни вносилися в КПК та КК на підставі ЗУ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо виконання Плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України стосовно відповідальності юридичних осіб» від 23 травня 2013 року № 314-VII.



МЕТА:

Приведення законодавства України у відповідність з положеннями міжнародно-правових договорів, зокрема **Конвенцією Організації Об'єднаних Націй проти корупції та Кримінальною конвенцією про боротьбу з корупцією** (у частині відповідальності юридичних осіб).

ПОНЯТТЯ ТА ВИДИ ЗАХОДІВ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО ХАРАКТЕРУ ЩОДО ЮРИДИЧНИХ ОСІБ

Заходи кримінального провадження - це передбачені КК України (Загальною і Особливою частинами) засоби впливу на поведінку особи, яка вчинила суспільно-небезпечне діяння, що містить усі ознаки складу злочину.

Іншими словами - це ті види покарання які може понести особа, в нашому випадку юридична особа, при вчиненні злочину.

Підстави для застосування цих заходів - є вчинення самостійно або у співучасті злочину від імені та в інтересах такої юридичної особи **її керівником, засновником, учасником чи іншою уповноваженою особою**, а так само використання такими особами такими особами у будь-який спосіб юридичної особи з метою вчинення, приховування злочину чи його наслідків.



Злочини за які до юридичної особи можуть застосовуватися заходи кримінально-правового характеру

Згідно **глави 14-1 КК України** до юридичної особи можуть застосовуватися заходи кримінально-правового характеру за вчинення кримінальних правопорушень, передбачених:



ст. 209 КК України

відповідальність за легалізацію
(відмивання) доходу, отриманого в
результаті вчинення злочину

ст. 109, 110, 113, 146, 147, 160, 260, 262, 436, 437, 438, 442, 444, 447, 258 – 258-5 КК України

відповідальність за тероризм

ст. 306 КК України

відповідальність за використання
коштів, здобутих від протиправного
обігу наркотиків

ст. 368 – 369-2 КК України

відповідальність за корупційні злочини

**ст. 368 – 369-2
КК України**

- відповідальність за корупційні злочини, зокрема:



- а) підкуп службової особи юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми;**
- б) підкуп особи, яка надає публічні послуги;**
- в) пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди службовій особі;**
- г) зловживання впливом.**

До юридичної особи можуть бути застосовані такі заходи кримінально-правового характеру:

1) Штраф, під яким розуміють грошову суму, що сплачується юридичною особою на підставі судового рішення. Штраф застосовується тільки судом і лише як основний захід кримінально-правового характеру.



- а) за злочин невеликої тяжкості - від 5 до 10 тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;*
- б) за злочин середньої тяжкості - від 10 до 20 тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;*
- в) за тяжкий злочин - від 20 до 50 тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;*
- г) за особливо тяжкий злочин - від 50 до 75 тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.*



При цьому, законодавець надав суду можливість при врахуванні майнового стану юридичної особи застосувати штраф із розстрочкою строком до 3-ох років.

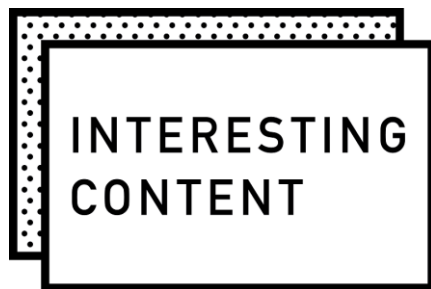
2) Конфіскація майна. Зміст даного заходу полягає у примусовому безоплатному вилученні у власність держави майна юридичної особи. Застосовується лише судом під час судового розгляду справи по суті і тільки в тому випадку коли відбувається ліквідація такої юридичної особи згідно з Кримінальним Кодексом України.

Конфіскація майна є додатковим заходом кримінально-правового характеру



3) Ліквідація. Такий захід застосовується судом тільки тоді, коли уповноважена особа юридичної особи вчинила будь-який із злочинів, передбачених статтями 109, 110, 113, 146, 147, 160, 260, 262, 258-258-5, 436, 436-1, 437, 438, 442, 444, 447 КК України.

Ліквідація лише застосовується як основний захід.



Слід звернути увагу й на той факт, що нормативні положення стосовно відповідальності юридичних осіб перебувають зараз у колізії з чинним кримінальним законодавством.

Так, ст. 18 КК України визначено, що суб'єктом злочину є фізична осудна особа, яка вчинила злочин у віці, з якого відповідно до цього Кодексу може наставати кримінальна відповідальність.

З положень КК України випливає, що до юридичної особи застосовуються заходи кримінально-правового характеру, якщо шляхом досудового розслідування буде встановлено вину фізичної особи – уповноваженої особи, яка діє від імені або (та) в інтересах юридичної особи. Внаслідок цього на законодавчому рівні закріплено поняття «уповноважена особа юридичної особи».

Відповідно до примітки 1 ст. 96-3 КК України «під уповноваженими особами юридичної особи слід розуміти службових осіб юридичної особи, а також інших осіб, які відповідно до закону, установчих документів юридичної особи чи договору мають право діяти від імені юридичної особи».

Зважаючи на той факт, що такий інститут, як «заходи кримінально-правового характеру щодо юридичної особи» з'явився відносно недавно, поки що відсутня належна й розгорнута судова практика, яка б змогла відповісти на практичні питання, що можуть виникати у зв'язку із застосуванням цього інституту.

СУБ'ЄКТНИЙ СКЛАД КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ

Юридичні особи (ст. 96-4 КК України)

Заходи кримінально-правового характеру можуть бути застосовані судом до підприємства, установи чи організації, крім державних органів, органів місцевого самоврядування, організацій, що повністю утримуються за рахунок державного чи місцевого бюджетів, фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування, Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, а також міжнародних організацій.

Можуть бути суб'єктами як резиденти, так і нерезиденти.

Уповноважена особа юридичної особи (ст. 96-3 КК України)

Під уповноваженими особами юридичної особи слід розуміти службових осіб юридичної особи, а також інших осіб, які відповідно до закону, установчих документів юридичної особи чи договору мають право діяти від імені юридичної особи.

Особа яка діє за дорученням чи наказом, за змовою та в співучасті

(працівник підприємства, або особа на яку видана довіреність і яка вчинила певні дії).

Особа, яка здійснювала контроль за діяльністю юридичної особи

(акціонери, учасники, інші номінальні власники корпоративних прав; кінцеві бенефіціарні власники юридичних осіб (це фізична особа, яка незалежно від формального володіння має можливість здійснювати вирішальний вплив на управління або господарську діяльність юридичної особи безпосередньо або через інших осіб.)

**ЗАХОДИ ВПЛИВУ НА ЮРИДИЧНУ ОСОБУ
ДО ПОРУШЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО
ПРОВАДЖЕННЯ**

На № _____ від _____

Шановний « _____ »

Слідчим « _____ » Національної Поліції України « _____ » здійснюється досудове розслідування в кримінальному провадженні № « _____ » за ознаками злочинів передбачених ч. 5 ст. 191, ч. 2 ст. 209 КК України.

В ході досудового розслідування встановлено факт вчинення кримінального правопорушення посадовими особами Товариства з обмеженою відповідальністю « _____ », при здійсненні ним господарської діяльності.

Товариством укладалися господарські договори про надання послуг або виконання робіт з іншими суб'єктами підприємницької діяльності. При цьому такі роботи (послуги) фактично не надавалися, а перерахування коштів на банківські рахунки ТОВ « _____ » відбувалися виключно з метою конвертації та легалізації.

Згідно інформації, що отримана від органів Державної фіскальної служби України, ТОВ « _____ » укладало договори з Приватним акціонерним товариством « _____ ».

З наявної в матеріалах кримінального провадження інформації встановлено, що між працівниками ПрАТ « _____ », а саме, ймовірно, між керівником Департаменту конкурсних закупівель ПрАТ « _____ » та працівниками Товариства з обмеженою відповідальністю « _____ », існували домовленості, внаслідок реалізації яких мало місце привласнення грошових коштів в особливо великих розмірах.

Враховуючи викладене вище, з метою проведення об'єктивного розслідування кримінального провадження № _____ виникла необхідність в отриманні інформації та документів, що підтверджують наявність господарських відносин між ПрАТ « _____ » та ТОВ « _____ » (ідентифікаційний код _____) за 2014 - 2016 рік.

Прошу:

1. Надати інформацію щодо:

- товарів/робіт/ послуг із зазначенням ціни, що були надані ТОВ « _____ » на користь ПрАТ « _____ »;

Розповсюдження негативної інформації про здійснення кримінального провадження відносно юридичної особи як метод впливу на бізнес.

- зведену інформацію про суми коштів які були перераховані з банківського рахунку ПрАТ « _____ » на банківський рахунок ТОВ « _____ »;

- копії господарських договорів, на підставі яких були проведені зазначені вище господарські операції;

- контактні дані посадових осіб, що координують діяльність ПрАТ « _____ » з ТОВ « _____ ».

Начальник

НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ ЗАХИСТУ
ЕКОНОМІКИ
УПРАВЛІННЯ ЗАХИСТУ
ЕКОНОМІКИ
В ЖИТОМИРСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Старий бульвар, 5/37, м. Житомир, 10008,
тел. (041-2) 407-337, zt@ekon.np.gov.ua

На № _____ від _____

Управління захисту економіки в Житомирській області виконує доручення Військової прокуратури Житомирського гарнізону по матеріалам кримінального провадження № _____ за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч.4 ст. 364, ч.2 ст.366 КК України.

Відповідно до ст. 93 Кримінального процесуального кодексу України сторона обвинувачення здійснює збирання доказів шляхом витребування та отримання від органів державної влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій, службових та фізичних осіб речей, документів, відомостей, висновків експертів, висновків ревізії та актів перевірок.

З урахуванням викладеного, з метою всебічного, повного й неупередженого розслідування, а також встановлення всіх обставин, що мають значення для кримінального провадження та підлягають доказуванню, на підставі ст.ст. 36,41,93 Кримінального процесуального кодексу України та на виконання доручення прокурора по вказаному кримінальному провадженню прошу Вас до **19.02.2018** надати на нашу адресу завірені належним чином копії наступних документів, по виконанню робіт та наданню послуг у військовій частині _____, а саме:

19.02.18p
Керівнику ТОВ "П. _____"
(код ЄДРПОУ _____)

Т. _____

м. Житомир, вул. _____

Розвідка боєм. Надсилання запитів без порушення кримінального провадження.

- зведені кошторисні розрахунки вартості робіт та послуг;
- акти приймання виконаних будівельних робіт типової форми №КБ-2в;
- розрахунки загальноновиробничих витрат до локального кошторису;
- підсумкові відомості ресурсів;
- довідки про вартість виконання будівельних робіт;
- накладні;
- платіжні доручення про перерахування коштів;
- податкову форму звітності 1-ДФ за 2017 рік;
- інформацію про наявні основні засоби;
- договори на виконання робіт та додаткові угоди до них;
- додаток № 5 до декларації по ПДВ за період починаючи із січня 2017 по січень 2018.

Начальник _____

Ухвала слідчого судді Корольовського районного суду м. Житомира від 14.02.2018р. у справі № 296/1413/18:

« ... військовою прокуратурою Житомирського гарнізону проводиться досудове розслідування кримінального провадження № «_____» від 12 квітня 2017 року, за підозрою командира військової частини «_____» полковника ОСОБА_2 у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч.2 ст. 364 та ч. 2 ст. 366 КК України.

Досудовим розслідуванням встановлено, що згідно Річного плану закупівель військової частини А0339 на 2016 рік, 14 липня 2016 року полковником ОСОБА_2 з директором **ТОВ «Будівельна компанія «Перспектива»** ОСОБА_3 укладено договір №95 про надання послуг щодо поточного ремонту командного пункту на території військової частини. Загальна вартість робіт відповідно до вищезазначеного договору складає 2 750 731,20 грн. (два мільйони сімсот п'ятдесят тисяч сімсот тридцять одна гривня двадцять копійок).

Вих. № 241 «__» 2018 року.



НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ ЗАХИСТУ
ЕКОНОМІКИ
УПРАВЛІННЯ ЗАХИСТУ
ЕКОНОМІКИ
В ЖИТОМИРСЬКІЙ ОБЛАСТІ

«..... З ухвал, що містяться в Єдиному державному реєстру судових рішень вбачається, що досудовим розслідуванням встановлено, що командир військової частини № «_____», під час виконання Договору про здійснення ремонтних будівельних робіт приміщення пункту військової частини «_____», та в зв'язку з чим знаходячись у господарських відносинах з ТОВ «Будівельна компанія перспектива», вчинив розтрату чужого майна шляхом зловживання службовою особою своїм службовим становищем. Тобто, фігурантами даного кримінального провадження є командир військової частини «_____» у зв'язку з господарськими відносинами з ТОВ «Будівельна компанія перспектива».

Враховуючи вищевикладені обставини ТОВ «П_____» є незрозумілим чому в рамках даного кримінального провадження, до якого Товариство не має жодного відношення посадові особи Національної поліції, з порушенням встановленого главою 15 КПК України порядку доступу до документів, намагаються витребувати належні Товариству документи пов'язані з господарськими відносинами, що склалися між ТОВ «П_____» та військовою частиною «_____» А також, яке значення для досудового розслідування та встановлення істини в вищезазначеному кримінальному провадженні мають фінансово-господарські та бухгалтерські документи Товариства і взагалі яке відношення запитувані документи мають до цього кримінального провадження....

Директор

ТОВ «П_____»

/_____/

**Отримання від податкових органів
інформації про контрагентів та надсилання запитів про
надання інформації до контрагентів
юридичної особи з повідомленням про здійснення
кримінального провадження відносно неї**

На «технічність компанії» ТОВ «Т...» вказує відсутність економічної складової, а саме: відсутність кваліфікованих робітників, які мають відповідні знання та досвід у виконання робіт, послуг (наявно дві наймані особи директор, бухгалтер) задовільні бухгалтерські показники – стійке зростання або перевищення зобов'язань над доходом, збиткова фінансово-господарча діяльність, низькі або негативні показники рентабельності, незадовільна оцінка фінансового стану, тендерні кошти в 3 та більше разів перевищують максимальний річний дохід, ознаки можливої неспроможності виконання своїх зобов'язань за част. 219(1) Закону України «Про публічні закупівлі».

Участь у торгах пов'язаних суб'єктів господарювання та узгодженість дій, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим п.4 частини 2 ст. 6, ч. 1(1) Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді вчинення антиконкурентних узгоджених дій, що стосується спотворення результатів торгів.

Зазначене свідчить, що у торгах брала участь одна і та ж група учасників і переможцем відкритих тендерних торгів вже завідома визначали потрібного переможця. При цьому у разі не врахування тендерним комітетом вказаної інформації, дії тендерного комітету можуть свідчити про наявність корупційної складової та зловживань з боку тендерного комітету, створення несприятливих

умов для учасників торгів, їх дискримінації, непрозорості, спотворення добросовісної конкуренції серед учасників, тощо.

Відповідно до преамбули Закону України «Про публічні закупівлі», метою Закону є забезпечення ефективного та прозорого здійснення закупівель, створення конкурентного середовища у сфері публічних закупівель, запобігання проявам корупції у цій сфері, розвиток добросовісної конкуренції.

З урахуванням вище викладеного, відділення спеціальної поліції ГУНП в Житомирській області звертає Вашу увагу на те, що відповідно до положень статті 3 Закону України «Про публічні закупівлі», принципами здійснення закупівель є: добросовісна конкуренція серед учасників, максимальна економія та ефективність; відкритість та прозорість на всіх стадіях закупівель; недискримінація учасників; об'єктивна та неупереджена оцінка тендерних пропозицій; запобігання корупційним діям і зловживанням.

В даному Законі вказано про те, що замовник не може встановлювати дискримінаційні вимоги до учасників, а в частині 4 статті 22 зазначено, що тендерна документація не повинна містити вимог, що обмежують конкуренцію та призводять до дискримінації учасників. Також, частиною 5 статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що Органи влади, органи місцевого самоврядування, органи адміністративно-господарського управління та контролю зобов'язані сприяти Антимонопольному комітету України у здійсненні його повноважень у сфері підтримки й захисту економічної конкуренції, обмеження монополізму та контролю за додержанням законодавства про захист економічної конкуренції.

Статтями 38, 41 Закону «Про запобігання корупції» особи під час виконання своїх службових обов'язків зобов'язані діяти неупереджено та неухильно виконувати вимоги Закону.

Відповідно до вимог частини 2 статті 65 Закону України «Про запобігання корупції» за вчинення правопорушень пов'язаних із корупцією, особи, які їх вчинили, притягуються до відповідальності.

З урахуванням викладеного та на підставі частини 3 статті 65 Закону України «Про запобігання корупції»,-

ПРОПОНУЮ:

1. У встановлений законом термін перевірити зазначені факти, вивчити детально всіх учасників тендерних закупівель та переглянути рішення тендерної комісії про намір укладання договору, для унеможливлення надмірного витрачання бюджетних коштів.

2. Провести службове розслідування за фактом допущених порушень Закону та притягнути винних осіб до дисциплінарної відповідальності. Про результати ужитих заходів в установленний Законом строк інформувати відділення спеціальної поліції ГУНП в Житомирській області, з наданням копій наказів про притягнення винних осіб до відповідальності.

Заступник начальника ГУНП—
начальник кримінальної поліції
в Житомирській області

**Вплив на посадових осіб контрагентів з
метою припинення з ними правовідносин
(розмови без протоколу)**

**ЗАХОДИ ВПЛИВУ НА ЮРИДИЧНИХ ОСІБ
В ХОДІ ПРОВЕДЕННЯ ДОСУДОВОГО
РОЗСЛІДУВАННЯ**

Заходи забезпечення кримінального провадження – дії ОДР з метою досягнення дієвості провадження... та «принуждення к миру» неугодних підприємців.

Відповідно до ст. 131 КПК України, заходами забезпечення кримінального провадження є:

- 1) виклик слідчим, прокурором, судовий виклик і привід;
- 2) накладення грошового стягнення;
- 3) тимчасове обмеження у користуванні спеціальним правом;
- 4) відсторонення від посади;
- 5) тимчасовий доступ до речей і документів;
- 6) тимчасове вилучення майна;
- 7) арешт майна;
- 8) затримання особи;
- 9) запобіжні заходи.

ВИКЛИКИ ПОСАДОВИХ ОСІБ ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ

Стаття 135 КПК України –
порядок здійснення виклику в
кримінальному провадженні
Стаття 224-225 КПК
України – допит як слідча дія.

Особа викликається до слідчого, прокурора,
слідчого судді, суду шляхом вручення повістки
про виклик, надіслання її поштою, електронною
поштою чи факсимільним зв'язком, здійснення
виклику по телефону або телеграмою.

ВИКЛИКИ ПОСАДОВИХ ОСІБ ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ

Методи протидії:

- **Обов'язкова присутність адвоката** (запобігання застосування методів підказування або залякування).
- **Чітко контролювати аби слідча дія, яке зазначена у виклику до слідчого співпадала із тією, яка проводиться** (приклад допит та одночасний допит).
- **Не підписувати жодної сторінки протоколу до завершення процесуальної дії** (зазвичай роздруковують сторінки з анкетними даними та ознайомлення з правами, а дають їх на підпис, а потім розпочинають допит).
- **Анкетні дані** – не вказувати адресу електронної пошти; Питання адреси проживання.
- Якщо зачастили з викликами на допити - **пред'являти клопотання про відшкодування витрат.**



Постанова КМУ від 1 липня 1996 р. N 710 «Про затвердження Інструкції про порядок і розміри компенсації (відшкодування) витрат та виплати винагороди особам, що викликаються до органів досудового розслідування, прокуратури, суду або до органів, у провадженні яких перебувають справи про адміністративні правопорушення, та виплати державним спеціалізованим установам судової експертизи за виконання їх працівниками функцій експертів і спеціалістів».

**ПРИЗНАЧЕННЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ
ПЕРЕВІРОК В РАМКАХ
КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ**

68!

Саме така кількість державних інспекцій та інших контролюючих органів, яким надається дозвіл Кабінету Міністрів України на проведення перевірок підприємств, установ, організацій, фізичних осіб – підприємців згідно Постанови КМУ № 408 від 13 серпня 2014 р.

ПРИЗНАЧЕННЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ ПЕРЕВІРОК В РАМКАХ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

НОРМАТИВНА БАЗА

- ▶ Ст. 19 Конституції України (щодо обов'язку органів державної влади діяти виключно в межах Закону).
- ▶ Ст. 78 Податкового кодексу України (щодо можливості призначення позапланової перевірки на підставі рішення суду).
- ▶ Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».
- ▶ Закон України «Про тимчасові особливості здійснення заходів державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».
- ▶ Постанова КМУ від 13 серпня 2014 р. № 408 «Питання запровадження обмежень на проведення перевірок державними інспекціями та іншими контролюючими органами»

Загальні засади здійснення державного нагляду визначаються **Законом «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності»** (далі — Закон № 877-V).

Саме даний закон містить перелік підстав, за наявності яких можуть проводитися перевірки, та визначає загальні вимоги до процедури їх проведення. Особливості ж здійснення заходів державного нагляду органами Державної фіскальної служби (далі - ДФС) передбачає глава 8 розділу II Податкового кодексу України.

ПЕРІОДИЧНІСТЬ ПЕРЕВІРОК

Закон № 877-V у ст. 5 і ст. 6 визначає дещо відмінні між собою процедури проведення планових і позапланових заходів державного нагляду у сфері господарської діяльності. Так, планові перевірки проводяться у визначені в річних планах проведення таких заходів конкретного органу строки. В таких планах зазначаються конкретні суб'єкти господарювання, яких і планується перевірити.

У той же час позапланові заходи проводяться на підприємствах, які не включені до плану. Ключовою їх особливістю є те, що проводити таких перевірок контролюючі органи можуть лише за наявності однієї з визначених у ч. 1 ст. 6 Закону № 877-V підстав. Якщо ж перевірку проводять органи ДФС, то для них перелік підстав також наведений у п. 78.1.11 ст. 78 Податкового кодексу.

Коли ж ідеться про перевірки за ухвалами слідчих суддів, то маються на увазі саме позапланові заходи. Тому на їх аналізі зупинимося більш детально.

ХАРАКТЕРИСТИКА ПОЗАПЛАНОВИХ ПЕРЕВІРОК

Проведенню позапланової перевірки передуює виникнення обставин, що свідчать про наявність підстави для перевірки, та їх виявлення контролюючим органом. Згідно ч. 1 ст. 6 Закону № 877-V підставами для здійснення позапланових заходів є:

1) подання суб'єктом господарювання письмової заяви до відповідного органу державного нагляду (контролю) про здійснення його перевірки за його ж бажанням;

2) виявлення та підтвердження недостовірності даних, заявлених суб'єктом господарювання в документі обов'язкової звітності (крім визначених у законі випадків);

3) перевірка виконання суб'єктом господарювання приписів, розпоряджень або інших розпорядчих документів щодо усунення порушень вимог законодавства, виданих за результатами проведення попереднього заходу органом державного нагляду (контролю);

4) звернення фізичної особи (фізичних осіб) про порушення, що спричинило шкоду її (їхнім) правам, законним інтересам, життю чи здоров'ю, навколишньому природному середовищу чи безпеці держави, з додаванням документів чи їх копій, що підтверджують такі порушення (за наявності);

5) неподання суб'єктом господарювання документів обов'язкової звітності за два звітні періоди підряд без поважних причин або без надання письмових пояснень про причини, що перешкождали поданню таких документів;

ХАРАКТЕРИСТИКА ПОЗАПЛАНОВИХ ПЕРЕВІРОК

Проведенню позапланової перевірки передуює виникнення обставин, що свідчать про наявність підстави для перевірки, та їх виявлення контролюючим органом. Згідно ч. 1 ст. 6 Закону № 877-V підставами для здійснення позапланових заходів є:

- 6) доручення Прем'єр-міністра України про перевірку суб'єктів господарювання у відповідній сфері у зв'язку з виявленими системними порушеннями та/або настанням події, що має значний негативний вплив на права, законні інтереси, життя та здоров'я людини, захист навколишнього природного середовища та забезпечення безпеки держави;
- 7) настання аварії, смерті потерпілого внаслідок нещасного випадку або професійного захворювання, що було пов'язано з діяльністю суб'єкта господарювання.

ХАРАКТЕРИСТИКА ПОЗАПЛАНОВИХ ПЕРЕВІРОК

Після виявлення обставин, які свідчать про наявність хоча б однієї з вищенаведених підстав для здійснення позапланової перевірки, згідно ст. 7 Закону № 877-V керівник контролюючого органу має видати наказ (рішення, розпорядження). Такий документ повинен містити найменування суб'єкта господарювання, щодо якого буде здійснюватися позапланова перевірка і який предмет перевірки. Після видачі вказаного розпорядчого документа оформляється посвідчення (направлення) на проведення перевірки. При цьому відповідно до абз. 10 ч. 3 ст. 7 Закону № 877-V у посвідченні (направленні) на перевірку зазначаються підстави для здійснення такого заходу.

В свою чергу **ч. 2 ст. 6 Закону № 877-V застерігає, що проведення позапланових перевірок з інших підстав, крім передбачених ч. 1 цієї статті, забороняється!!!!**

ЧИ Є ВИМОГИ КПК ЩОДО ПОРЯДКУ ПРИЗНАЧЕННЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ ПЕРЕВІРОК?

Є поширеною практика проведення перевірок суб'єктів господарювання окремими органами державного нагляду згідно з ухвалами слідчих суддів. Зокрема, слідчі звертаються до судів у рамках певних кримінальних проваджень із клопотаннями про надання дозволів на проведення тих чи інших перевірок на підприємствах.

Наприклад, просять у судів дозволу на позапланові перевірки інспекціями праці або екологічними інспекціями, органами ДФС. І коли з останніми все хоч якось зрозуміло, оскільки п. 78.1.11 ст. 78 Податкового кодексу надає слідчим суддям повноваження постановляти ухвали про проведення перевірок органами ДФС, то надання подібних дозволів органам інспекції праці, екологічної інспекції чи будь-яким іншим законодавством не передбачено.

!!!!!! Чинний КПК ні в переліку заходів забезпечення кримінального провадження (ч. 2 ст. 131), ні серед слідчих (розшукових) дій, в тому числі й негласних (глави 20 і 21) не згадує таких заходів/дій, як заходи державного нагляду (контролю) чи перевірки.

У свою чергу слідчі судді, як і будь-які інші наділені владою від імені держави особи, повинні діяти з дотриманням приписів ч. 2 ст. 19 Конституції. Необхідність дотримання вимог Основного Закону прямо вказана і в ч. 1 ст. 9 КПК. Тому постановляти ухвали, якими надається дозвіл контролюючим органам (крім ДФС) на проведення позапланових перевірок тих чи інших суб'єктів господарювання слідчі, судді не мають жодного права.

ЧИ Є ВИМОГИ КПК ЩОДО ПОРЯДКУ ПРИЗНАЧЕННЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ ПЕРЕВІРОК?

Описана проблема не вирішується існуючими постановою уряду й законом. Оскільки, наприклад, постанова КМУ № 408 від 13.08.2014 р., на яку суди часто посилаються в своїх ухвалах, не наділяє суддів правом давати дозволи на перевірки. Так, у п. 2 цієї постанови зазначено, що надання дозволу на проведення перевірок господарюючих суб'єктів не потребується в разі, коли такі перевірки проводяться за рішенням суду, на вимогу службових осіб у випадках, передбачених Кримінальним процесуальним кодексом України. **Тобто за логікою постанови в КПК мав би міститися перелік випадків проведення перевірок за рішенням суду чи на вимогу службових осіб. Але в кодексі таких випадків не визначено.** Таким чином, слідчий суддя не вправі дати дозвіл на перевірку, оскільки законодавством не визначено підстав, за наявності яких він міг би це зробити.

Крім того, права слідчим суддям давати дозволи на перевірки не надає і Закон «Про тимчасові особливості здійснення заходів державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності», яким встановлено мораторій на перевірки. Адже, хоча п. 3 ст. 3 цього закону й передбачає, що до 31 грудня 2018 року позапланові перевірки здійснюються державними органами за рішенням суду, проте ні в законі, ні в КПК не зазначено, що йдеться саме про рішення суду у формі ухвал слідчих суддів. Останні ж повинні керуватися положеннями КПК.

А ще у ст. 6 вказаного закону вказано, що він не поширюється на екоінспекції та інспекції праці, тобто мораторій на їх перевірки в Україні взагалі відсутній.

СУДОВА ПРАКТИКА

В багатьох випадках правова аргументація незаконності призначення таких перевірок почала сприйматися слідчими суддями позитивно. Так, наприклад, в Ухвалі Шевченківського районного суду від 26.10.2017 року у справі № 761/38196/17 зазначено:

*«Відповідно до вимог п.п. 78.1.11 ст. 78 Податкового кодексу України, документальна позапланова перевірка здійснюється у випадку отримання судового рішення суду (слідчого судді) про призначення перевірки або постанови органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, слідчого, прокурора, винесену ними відповідно до закону. Тобто, вказана норма відсилає до Закону в порядку якого має бути отримано зазначене судове рішення, а процесуальний порядок визначений саме КПК України. Проте, **вирішення слідчим суддею вказаних клопотань не охоплюється його повноваженнями, які мають реалізовуватися в спосіб, передбачений процесуальним законом, адже не відносяться ані до заходів забезпечення кримінального провадження, ані до слідчих дій, ані до негласних слідчих дій.** Отже, КПК України не передбачає права слідчого, прокурора на звернення до слідчого судді з клопотанням про призначення (проведення) позапланової перевірки, більше того, в КПК відсутня процесуальна процедура розгляду такого виду клопотань».*

Згідно судової практики слідчі судді все більше відмовляють у задоволенні такого роду клопотань саме з причин відсутності як у прокурорів/слідчих права звертатися з клопотаннями про призначення податкових перевірок в рамках кримінальних проваджень, так і у слідчих суддів розглядати такого роду клопотання.

АПЕЛЯЦІЙНЕ ОСКАРЖЕННЯ УХВАЛИ ПРО ПРИЗНАЧЕННЯ ПОДАТКОВОЇ ПЕРЕВІРКИ В РАМКАХ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Склалася і позитивна судова практика оскарження таких ухвал в апеляційному порядку.

Так, попри те, що ст. 309 КПК України дійсно не передбачено права на оскарження ухвал слідчих суддів про призначення податкової перевірки в рамках кримінального провадження, оскільки КПК України взагалі не передбачає права на винесення такого роду ухвал - суди апеляційної інстанції, допускаючи ухвали до перегляду, керуються Конституцією України, загальними принципами КПК України та практикою ЄСПЛ, зокрема:

Ухвала Апеляційного суду м. Києва від 21.09.2017 р. у справі № 757/32144/17-к:

«Оскаржувана ухвала слідчого судді не відповідає цим вимогам. Так, ст.78 ПК України, встановлює, що документальна позапланова перевірка здійснюється за наявності хоча б однієї з таких обставин: п.п. 78.1.11 ПК України - отримано судове рішення суду (слідчого судді) про призначення перевірки або постанову органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, слідчого, прокурора, винесену ними відповідно до закону. Тобто, вказана норма відсилає до Закону в порядку якого має бути отримано зазначене судове рішення, а відповідно до ч. 1 ст. 4 КПК України, кримінальне провадження на території України здійснюється з підстав та в порядку, передбачених КПК України, незалежно від місця вчинення кримінального правопорушення. Тобто процесуальний порядок здійснення кримінального провадження визначений саме КПК України і інші Закони України (окрім КПК України) не встановлюють порядок провадження в кримінальних провадженнях (справах).

Враховуючи відсутність правових підстав в КПК України, вирішення слідчим суддею вказаних клопотань не охоплюється його повноваженнями, які мають реалізовуватися в спосіб, передбачений процесуальним законом. У свою чергу дане клопотання прокурора про призначення позапланової документальної перевірки вимог податкового законодавства не відноситься ані до заходів забезпечення кримінального провадження в розумінні ст. 131 КПК України, ані до слідчих дій в розумінні статей глави 20 КПК України, ані до негласних слідчих дій в розумінні статей глави 21 КПК України, які мають вичерпний перелік і як наслідок КПК України не передбачає права слідчого, прокурора на звернення до слідчого судді з подібними клопотаннями про призначення (проведення) позапланової документальної перевірки».

Ухвала Апеляційного суду Одеської області від 29.08.2017 р. у справі № 11-сс/785/1405/17»:

«Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних і кримінальних справ у своєму листі №9-3139/0/4-16 від 27.12.2016 року підтвердив існування колізії та вказав, що вона повинна усуватися шляхом виключення пп. 78.1.11 п. 78.1 ст. 78 з ПК України. Комітет Верховної України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності, листом №04-18/11-60(10039) від 16.01.2017 року повідомив: «В судовій практиці при вирішенні окреслених питань у кримінальному провадженні перш за все слід керуватися нормами КПК, які відповідно до ст. 1 цього Кодексу є визначальними щодо оцінки дій слідчого. Порядок кримінального провадження, у тому числі й процесуальних дій, визначається лише кримінальним процесуальним законодавством України».

Ухвала Апеляційного суду Сумської області
в Ухвалі від 16.08.2017 р. у справі № 11-сс/788/355/17

скасовано ухвалу слідчого судді про призначення податкової перевірки в рамках кримінального провадження, зазначивши:

Витяг: «В справі «Стіл та інші проти Сполученого Королівства» (Steel and others v. the United Kingdom) від 23.09.1998 (п.54) ЄСПЛ наголосив, що «Конвенція вимагає, щоб усе право, чи то писане, чи неписане, було достатньо чітким, щоб дозволити громадянину, якщо виникне потреба з належною порадою, передбачати певною мірою за певних обставин наслідки, які може спричинити певна дія. Вислови «законний» та «згідно з процедурою, встановленою законом», зумовлюють повне дотримання основних процесуальних норм внутрішньодержавного права».....

Слідчий суддя суду першої інстанції, повинен діяти відповідно до точного змісту норми права, яку він застосував, у межах своєї компетенції, суворо дотримуватися процедури розгляду клопотань слідчих (прокурорів), тобто користуватися принципом законності, згідно якого «дозволено робити лише те, що передбачено в законі».

З огляду на викладене, слідчий суддя, розглянувши по суті вказане вище клопотання слідчого про проведення позапланової документальної перевірки, діяла не на підставі, не у межах повноважень та не у спосіб, визначений законом, явно вийшла за межі своїх дискреційних повноважень, чим істотно порушила вимоги кримінального процесуального закону».

ПРАВОВІ ПІДСТАВИ ДЛЯ ОСКАРЖЕННЯ УХВАЛИ ПРО ПРИЗНАЧЕННЯ ПЕРЕВІРКИ

*Ухвала Апеляційного суду Запорізької області
в Ухвалі від 19.10.2017 р. у справі № 1-сс/778/1160/17*

«Відповідно до вимог ч. 3 ст. 26 КПК України, слідчий суддя, суд у кримінальному провадженні вирішують лише ті питання, що винесені на їх розгляд сторонами та віднесені до їх повноважень цим Кодексом (КПК України). Тобто, враховуючи сферу дії принципу диспозитивності, процесуальний закон чітко зазначає у який спосіб суд, слідчий суддя вирішують питання. Таким чином, слідчий суддя має вирішувати питання, які віднесені до його повноважень процесуальним законом і саме в спосіб, передбачений процесуальними нормами.

Приймаючи до уваги правову позицію Конституційного Суду України, висловлену у рішенні від 08 квітня 2015 року № 3-рп/2015 (п.2.1 рішення), що згідно з практикою Європейського суду з прав людини у статті 6 Конвенції якою передбачено право на справедливий суд, не встановлено вимоги до держав засновувати апеляційні або касаційні суди. Проте, там, де такі суди існують, гарантії, що містяться у вказаній статті, повинні відповідати також і забезпеченню ефективного доступу до цих судів (п.25 Рішення ЄСПЛ у справі «Делкур проти Бельгії» від 17 жовтня 1997 року, п.65 Рішення ЄСПЛ у справі «Гофман проти Німеччини» від 11 жовтня 2001 року та п.122 Рішення ЄСПЛ у справі «Кудла проти Польщі» від 26 жовтня 2000 року).

Отже, позбавлення за даних обставин представників скаржника права на апеляційне оскарження ухвали слідчого судді було б порушенням принципів рівності всіх перед законом і судом та доступу до правосуддя.

Таким чином, колегія суддів вважає, що подана апеляційна скарга підлягає розгляду.

ПРАВОВІ ПІДСТАВИ ДЛЯ ОСКАРЖЕННЯ УХВАЛИ ПРО ПРИЗНАЧЕННЯ ПЕРЕВІРКИ

Таким чином, наведені вище рішення апеляційних судів, якими скасовано ухвали про призначення податкових перевірок в рамках кримінального провадження, підтверджують:

- 1) існування права на оскарження такого роду ухвал в апеляційному порядку;**
- 2) незаконність розгляду клопотань органів досудового слідства і винесення ухвал про призначення податкових перевірок в рамках кримінального провадження.**

Якщо вам відкрили апеляційне провадження за скаргою на ухвалу слідчого судді про призначення податкової перевірки, то таке оскарження буде успішним.

ЗАКОНОДАВЧІ ПЕРСПЕКТИВИ

Двадцять першого червня 2017 року у Верховній Раді зареєстровано законопроект № 6613, яким пропонується зупинити негативну практику здійснення перевірок органами ДФС за ухвалами слідчих суддів у кримінальному провадженні, а саме вилучити п. 78.1.11 зі ст. 78 Податкового кодексу і внести цілу низку нових норм до КПК України.

ОБШУК

СТАТИСТИЧНІ ДАНІ МІНЮСТУ

- у 2014 р. клопотань про проведення обшуку на підприємствах було 67 тис.,
- у 2015 р. цей показник зріс до 75 тис.,
- у 2016 р. ця цифра сягнула 96 тис., а за 6 місяців 2017 р. суди підтримали понад 60 тис. таких клопотань.

Ст. 234 КПК України - обшук проводиться з метою виявлення та фіксації відомостей про обставини вчинення кримінального правопорушення, відшукання знаряддя кримінального правопорушення або майна, яке було здобуте у результаті його вчинення, а також встановлення місцезнаходження розшукуваних осіб.

Закон «Стоп-маски шоу» (Офіційна назва - «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо забезпечення дотримання прав учасників кримінального провадження та інших осіб правоохоронними органами під час здійснення досудового розслідування» (№ 7275, від 10.11.2017 р.) суттєво полегшив роботу адвоката.

З іншої сторони – спостерігається тенденція, коли з метою економії часу слідчі судді складають ухвали про обшук або доступ до речей та документів, де нема опису предмету кримінального провадження. Це є досить незручним, оскільки важко встановити по гарячих слідах, якими фактами та доказами оперує ОДР.

ДІЇ АДВОКАТА

- ▶ Ознайомлення з документами, що дають підстави для обшуку та посвідченнями усіх представників органів досудового розслідування (необхідно переписати дані посвідчення).
- ▶ Наявність ухвали слідчого судді обов'язкова (звернути увагу на те кому надано дозвіл на проведення обшуку, адресу проведення обшуку, перелік документів та речей, дозвіл на вилучення яких надається, строк дії ухвали).
- ▶ Поняті - перевірити документи у понятих, що залучені слідчими, отримати їх контактні дані; по можливості залучити своїх понятих.
- ▶ Обов'язкова відео фіксація обшуку (ч. 10 ст. 236 КПК - обшук житла чи іншого володіння особи на підставі ухвали слідчого судді в обов'язковому порядку фіксується за допомогою аудіо- та відеозапису.); можливо здійснювати відеофіксацію.

Додаток № 1
до протоколу обшуку

_____ (ПІБ особи)

від _____ року по кримінальному

провадженню від _____ року

№ _____

Зауваження адвоката ...до протоколу обшуку

- Не була надана можливість одержати правову допомогу адвоката (відповідно до ст. 59 Конституції України, ч. 3 ст. 236 КПК України);
- Обшук проводився без ухвали слідчого судді, порушено вимоги ч. 2 ст. 234 КПК України;
- Не була пред'явлена ухвала про дозвіл на проведення обшуку (ст. 13, ч. 3 ст. 236 КПК України);
- Не була надана копія ухвали про дозвіл на проведення обшуку (відповідно до ст. 236 КПК України);
- Перед початком виконання ухвали слідчого судді, особі, яка володіє житлом чи іншим володінням, а за її відсутності - іншій присутній особі не була пред'явлена ухвала і надана її копія (ч. 3 ст. 236 КПК України) (з даної статті вбачається, що під час обшуку має бути присутній власник приміщення);
- Обшук було здійснено особою, яка не зазначена в ухвалі про дозвіл на проведення обшуку, порушення вимог ч. 2 ст. 234 КПК України;
- Обшук проводився оперативними співробітниками, проте доручення на них не були надані (не уповноважені особи, ч. 2 ст. 234 КПК України)

Додаток № 1
до протоколу обшуку

_____ (ПІБ особи)

від _____ року по кримінальному

провадженню від _____ року

№ _____

Зауваження адвоката ...до протоколу обшуку

- Було проведено більше одного обшуку по одній ухвалі про дозвіл на проведення обшуку (відповідно до ч. 1 ст. 235 КПК України);
- В ухвалі про дозвіл на проведення обшуку не вказано строк дії ухвали, який не може перевищувати одного місяця з дня постановлення ухвали (п. 1 ч. 2 ст. 235 КПК України);
- В ухвалі про дозвіл на проведення обшуку відсутні відомості про прокурора, слідчого, який подав клопотання про обшук (п. 2 ч. 2 ст. 235 КПК України);
- В ухвалі про дозвіл на проведення обшуку не вказано положення закону, на підставі якого постановляється ухвала (п. 3 ч. 2 ст. 235 КПК України).
- В ухвалі про дозвіл на проведення обшуку відсутні відомості щодо житла чи володіння особи або частину житла чи іншого володіння особи, які мають бути піддані обшуку (п. 4 ч. 2 ст. 235 КПК України);
- В ухвалі про дозвіл на проведення обшуку відсутні відомості щодо особи, якій належить житло чи інше володіння, та особу, у фактичному володінні якої воно знаходиться (п. 5 ч. ст. 235 КПК України);
- В ухвалі не зазначено саме особу, яка орендує приміщення в порушення п. 5 ч. 2 ст. 235 КПК України).

Додаток № 1
до протоколу обшуку

_____ (ПІБ особи)
від _____ року по кримінальному
провадженню від _____ року
№ _____

Зауваження адвоката ...до протоколу обшуку

- В ухвалі не зазначено володільця приміщення в порушення п. 5 ч. 2 ст. 235 КПК України
- В ухвалі про дозвіл на проведення обшуку не вказано речі, документи або осіб, для виявлення яких проводиться обшук (п. 5 ч. 2 ст. 235 КПК України);
- При здійсненні обшуку не були присутні поняті (відповідно до ч. 7 ст. 223 КПК України);
- Не було вручено другий примірник протоколу обшуку разом із доданими до нього описом вилучених документів та тимчасово вилучених речей особі у якої було проведено обшук, а в разі її відсутності - повнолітньому членові її сім'ї або його представникові (відповідно до ч. 9 ст. 236 КПК України);
- В порушення ч. 9 ст. 236 КПК України при проведенні обшуку па підприємстві, в установі або організації другий примірник протоколу не був вручений керівнику або представникові підприємства, установи або організації.
- В порушення ч. 9 ст. 236 КПК України замість примірника протоколу (оригіналу) вручили копію протоколу обшуку;
- В протоколі обшуку не містяться відомості про всіх осіб, які *присутні* під час проведення процесуальної дії (відповідно до п.1 ч.3 ст. 104 КПК України)

Додаток № 1
до протоколу обшуку

_____ (ПІБ особи)
від _____ року по кримінальному
провадженню від _____ року
№ _____

Зауваження адвоката ...до протоколу обшуку

- Учасникам процесуальної дії не було надано можливості ознайомитись із текстом протоколу обшуку перед його підписанням (ч. 4 ст. 104 КПК України);
- Було проведено обшук в нічний час (з 22 до 6 години) (відповідно до ч. 4 ст. 223 КПК України).

Згідно ч. 2 ст. 236 КПК України обшук житла чи іншого володіння особи на підставі ухвали слідчого судді повинен відбуватися в час, коли завдається найменша шкода звичайним заняттям особи яка ними володіє, якщо тільки слідчий, прокурор не вважатиме, що виконання такої умови може суттєво зашкодити меті обшуку.

- В порушення ч. 1 ст. 107 КПК України клопотання адвоката про фіксацію процесуальної дії за допомогою технічних засобів не було задоволено. Збирання доказів передбачене п. 7 ч. 1 ст. 20 ЗУ «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».
- Не дали надати письмові пояснення стосовно відмови від підписання в протоколі (ч. 6 ст. 104 «Якщо особа, яка брала участь у проведенні процесуальної дії, відмовилася підписати протокол, про це зазначається в протоколі. Такій особі надається право дати письмові пояснення щодо причин відмови від підписання, які заносяться до протоколу»).

Додаток № 1
до протоколу обшуку

_____ (ПІБ особи)
від _____ року по кримінальному
провадженню від _____ року
№ _____

Зауваження адвоката ...до протоколу обшуку

- Додатки до протоколу не були належним чином упаковані та засвідчені підписами учасників, стенограма, аудіо-, відеозапис процесуальної дії, відсутній підпис адвоката на упаковках (ч.2- 3 ст. 105 КПК України).
- В порушення ч. 1 ст. 107 КПК України та п. 8 ст. 20 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» на клопотання адвоката про відео-фіксацію її не було застосовано. Згідно ч. 1 ст. 107 КПК України право безперешкодного фіксування проведення обшуку за допомогою відеозапису надається стороні захисту.
- В порушення ст. 19 Конституції України слідчий не задовольнив клопотання адвоката про залучення його понятого. Оскільки адвокат діє «дозволено все, що не заборонено», а слідчий діє «дозволено все що передбачено законодавством». В діючому КПК не визначено хто обирає понятих, а тому, прохання залучити понятого адвоката мало б бути задоволено (ч. 7 ст. 223).
- Особі у якої було проведено обшук (адвокату) В порушення ч. 9 ст. 236 КПК України не було залишено примірник протоколу та опису вилучених документів та тимчасово вилучених речей.

Додаток № 1
до протоколу обшуку

_____ (ПІБ особи)

від _____ року по кримінальному

провадженню від _____ року

№ _____

Зауваження адвоката ...до протоколу обшуку

- В порушення ч. 2 ст. 27 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» адвоката не було допущено по усному договору до укладення письмового.
- В ухвалі про надання дозволу на проведення обшуку зазначена невірна адреса, кабінет місця проведення обшуку.
- Не представились, що унеможливило з'ясувати чи вказана дана особа в ухвалі про дозвіл на обшук та чи має вона повноваження.
- В дорученні на оперативних співробітників не вказано конкретних прізвищ цих співробітників.
- В дорученні на оперативних співробітників використовується печатка для пакетів, замість печінки для довідок.
- В порушення ч. 3 ст. 223 КПК України перед проведенням слідчої дії не роз'яснили права понятим.
- На прохання (заяву) адвоката (особи у присутності якої проводився обшук) в порушення ч. 8 ст. 236 не перевірили документи, що встановлюють осіб понятих. **Згідно ч. 7 ст. 46 органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх службові особи зобов'язані виконувати законні вимоги захисника.**

Додаток № 1
до протоколу обшуку

_____ (ПІБ особи)
від _____ року по кримінальному
провадженню від _____ року
№ _____

Зауваження адвоката ...до протоколу обшуку

- Під час обшуку було проігноровано п. 2 ст. 23 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», відповідно до якої під час проведення обшуку чи огляду житла, іншого володіння адвоката, приміщень, де він здійснює адвокатську діяльність, тимчасового доступу до речей і документів адвоката має бути присутній представник ради адвокатів регіону.
- В порушення п. 9 ст. 9 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» копії та/або оригінали первинних документів та реєстри бухгалтерського обліку були вилучені без складання реєстру вилучених документів.
- Виконання ухвали слідчого судді, суду про проведення обшуку не було в обов'язковому порядку зафіксоване за допомогою звуко- та відеозаписувальних технічних засобів, (ч 1 ст. 107 КПК України).
- Слідчим в порушення ч. 1 ст. 236 КПК України не було вжито заходів для забезпечення присутності під час проведення обшуку осіб, чий права та законні інтереси можуть бути обмежені або порушені.
- В порушення ч. 4 ст. 236 КПК України слідчий, прокурор не забезпечив схоронність майна, що знаходиться у житлі чи іншому володінні особи, та неможливість доступу до нього сторонніх осіб.

Додаток № 1
до протоколу обшуку

_____ (ПІБ особи)
від _____ року по кримінальному
провадженню від _____ року
№ _____

Зауваження адвоката ...до протоколу обшуку

- В порушення ч. 5 ст. 236 КПК України обшук на підставі ухвали слідчого судді проводився в обсязі більшому ніж необхідно для досягнення мети обшуку з _____ до _____, дата _____.
- В порушення ч. 5 ст. 235 обшук осіб які перебували в житлі чи іншому приміщенні проводився за рішенням слідчого чи прокурора без достатніх підстав вважати, що вони переховують при собі предмети або документи, які мають значення для кримінального провадження. Обшук осіб проводився без складання відповідного протоколу слідчої дії.
- В порушення ч. 6 ст. 236 КПК України закрите приміщення, сховище, речі, коли особа присутня при обшуку відмовилась їх відкривати або якщо володілець був відсутній відкривались не **слідчим, прокурором**, а сторонніми особами. В порушення п. 7 ст. 237 КПК України, залучили так званих «спеціалістів» для відкриття приміщення без відповідного доручення/постанови слідчого, прокурора.

Згідно ч. 3 ст.110 КПК України Рішення слідчого, прокурора приймається у формі постанови. Постанова виноситься у випадках, передбачених цим Кодексом, а також коли слідчий, прокурор визнає це за необхідне.

- В порушення ч. 8 ст. 236 КПК України заяви осіб, у присутності яких здійснювався обшук, при проведенні даної слідчої дії не були занесені до протоколу обшуку.

**ІНШІ МЕТОДИ ЗА ДОПОМОГОЮ
ЯКИХ ЗДІЙСНЮЄТЬСЯ ВИЛУЧЕННЯ
МАЙНА ТА ДОКУМЕНТІВ**

*Проведення огляду житла чи
іншого володіння без рішення суду
(судова практика)*

- НОРМАТИВНА БАЗА:**
- ст. 30 Конституції України;
 - ст. 13 КПК України (недоторканість житла), ст. 233, 236, 237 (щодо порядку проведення огляду);
 - лист Міністерства юстиції України від 31.07.2013 р. за № 423-0-2-13/11 «Щодо надання роз'яснення категорії «інше володіння особи».

Слідчі обґрунтовують ч. 3 ст. 233 КПК України відповідно до якої слідчий, прокурор має право до постановлений ухвали слідчого судді увійти до житла, чи іншого володіння особи лише у невідкладних випадках, пов'язаних із врятуванням життя людей та майна безпосереднім переслідуванням осіб, які підозрюються у вчиненні злочину.

Разом з тим, згідно з частиною першою ст. 233 КПК ніхто не має права проникнути до житла чи іншого володіння особи з будь-якою метою, інакше як лише за добровільною згодою особи, яка ними володіє, або на підставі ухвали слідчого судді, крім випадків, установлених частиною третьою цієї статті.

Під іншим володінням особи розуміються транспортний засіб, земельна ділянка, гараж, інші будівлі чи приміщення побутового, службового, господарського, виробничого та іншого призначення тощо, які знаходяться у володінні особи, (частина друга ст. 233 КПК). Аналогічне твердження міститься у листі Міністерства юстиції України від 31.07.2013 р. за № 423-0-2-13/11 «Щодо надання роз'яснення категорії «інше володіння особи».

Слід звернути увагу й на те, що в ст. 30 Конституції, а також у ст. 13 КПК України йдеться про три заборони:

1) не допускається незаконне проникнення до житла чи до іншого володіння особи; 2) не допускається в них незаконний огляд;

3) не допускається в них незаконний обшук інакше як за вмотивованим рішенням суду. Крім того, виходячи з вимог статей 31 та 32 Конституції, не допускається незаконне проникнення до житла чи до іншого володіння особи з метою: 1) виїмки; 2) зняття інформації з каналів зв'язку; 3) застосування інших технічних засобів отримання інформації.

ДІЇ АДВОКАТА:

- Запобігти вилученню будь-яких документів або речей (особливо мобільні телефони, комп'ютери), якщо таке вилучення не передбачено ухвалою суду;
- Контроль за діями та пересуванням представників ОДР;
- Налагодження контакту з представниками контролюючих органів (інспекцій), яких залучено до проведення огляду;
- Відображення в протоколі огляду зауважень та порушень законодавства, що були допущені при проведенні слідчої дії.

ПРИКЛАД З ПРАКТИКИ:

Відповідно до ч. 2 ст. 237 КПК України, огляд житла чи іншого володіння особи здійснюється згідно з правилами цього Кодексу, передбаченими для обшуку житла чи іншого володіння особи.

Таким чином, при проведенні огляду має відбуватися відеофіксація протягом усієї слідчої дії, про що слідчі часто забувають або вказують на те, що норми КПК не поширюються на огляд.

Ухвала Обухівського районного суду Київської області від 06.03.2018р. у справі № 372/28/18:

"Клопотання прокурора Обухівського відділу Києво-Святошинської місцевої прокуратури Київської області про надання дозволу на проведення огляду земельних ділянок, задовольнити.

Надати дозвіл старшому слідчому СВ Обухівського відділу поліції Головного управління Національної поліції Кащур А.С., прокурору Обухівського відділу Києво-Святошинської місцевої прокуратури Тарасенко А.С., на проведення огляду на земельних ділянках з кадастровими номерами: НОМЕР_1, НОМЕР_2; НОМЕР_3, НОМЕР_4, НОМЕР_5, НОМЕР_6, НОМЕР_7, НОМЕР_8, НОМЕР_9; НОМЕР_10; НОМЕР_11 із залученням спеціалістів з Департаменту Державної архітектурно-будівельної інспекції у Київській області, Управління з контролю за використанням та охороною земель ГУ Держгеокадастру у Київській області, Державної екологічної інспекції у Київській області, Інспекції Держенергонагляду у Центральному регіоні та спеціалістів із землеустрою з метою виявлення та фіксації вчинення кримінального правопорушення.

Додаток
до протоколу огляду
земельних ділянок
від 05. квітня 2018 року

Зауваження.

Згідно з п. 234 КСЖ України
передбачено, що огляд земельних ділянок
володільця особи, який в час огляду
є земельні ділянки проводиться
згідно з правилами, які встановлені
до огляду.

Згідно з п. 236 КСЖ України передбачено
обов'язкову фіксацію процедури огляду.
Отже, огляд має здійснюватися
обов'язково відеофіксацією, щоб
не було зроблено.

Вказаний факт є порушенням
норм процесуального законодавства
України.

Львів
Головний С. П.
05. 04. 18

«Зауваження до протоколу огляду земельних ділянок»

СУДОВА ПРАКТИКА

- ▶ постанова Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ 21 жовтня 2015 р. у справі № 5-1944км15.
- ▶ ухвала Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 31.08.2017р.



***Ухвала Вищого спеціалізованого суду України
з розгляду цивільних і кримінальних справ від 21.10.2015р.:***

Посилання прокурора на можливість проведення огляду за згодою власника житла згідно з положеннями ч. 1 ст. 233 КПК є безпідставним, оскільки ця норма закону не регламентує проведення огляду житла, а встановлює винятки із загального правила (недоторканність житла та іншого володіння особи) - можливість проникнення в житло тільки на підставі ухвали слідчого судді чи за добровільною згодою особи, яка ним володіє, або у невідкладних випадках, зазначених у ч. 3 ст. 233 цього Кодексу.

**Ухвала Вищого спеціалізованого суду України
з розгляду цивільних і кримінальних справ від 31.08.2017р.:**

«...Доводи у скарзі захисника про те, протокол огляду місця події є недопустимим доказом, оскільки проведений за відсутності ухвали слідчого судді про надання дозволу на обшук, є безпідставними і не ґрунтуються на вимогах закону.

Як убачається з матеріалів провадження, огляд домоволодіння ОСОБА_7 проводився за його відсутністю за дозволом власника домогосподарства ОСОБА_11.

Даних, які б свідчили, що під час досудового розслідування та судового розгляду цього провадження допущено істотне порушення вимог кримінального процесуального закону, яке б тягнуло безумовне скасування судових рішень, або неправильно застосовано закон України про кримінальну відповідальність, не встановлено...

Підстав для скасування чи зміни судових рішень та задоволення касаційної скарги не вбачається...»

АРЕШТ МАЙНА

Арешт майна - тимчасове позбавлення власника (володільця) права на відчуження, розпорядження та/або користування майном. може бути застосований до майна, щодо якого існує чи розумних підозр вважати, що воно:

- є доказом злочину;
- підлягає спеціальній конфіскації у підозрюваного, обвинуваченого, засудженого, третіх осіб;
- підлягає конфіскації у юридичної особи;
- може бути звернуто для забезпечення цивільного позову;
- може бути стягнуто у випадку конфіскації майна

Мета накладення арешту:

- 1) забезпечення збереження речових доказів;
- 2) забезпечення спеціальної конфіскації - (вимога щодо наявності підозрюваного);
- 3) забезпечення конфіскації майна як виду покарання або заходу кримінально-правового характеру щодо юридичної особи - (вимога щодо наявності підозрюваного);
- 4) відшкодування шкоди, завданої внаслідок кримінального правопорушення (цивільний позов) - (вимога щодо наявності підозрюваного);
- 5) стягнення з юридичної особи отриманої неправомірної вигоди - (вимога щодо наявності підозрюваного).

Арешт накладається на:

- рухоме майно;
- нерухоме майно;
- гроші у будь-якій валюті готівкою або у безготівковій формі;
- кошти на цінності, що знаходяться на банківських рахунках чи на зберіганні у банках або інших фінансових установах;
- видаткові операції;
- цінні папери;
- майнові, корпоративні права

Не допускається:

- Арешт майна, яке перебуває у власності добросовісного набувача (крім арешту майна з метою забезпечення збереження речових доказів);
- Арешт майна/коштів банку, віднесеного до категорії неплатоспроможних, а також майна/коштів Фонду гарантування вкладів фізичних осіб;
- Заборона використання житлового приміщення особами, які на законних підставах проживають у такому житловому приміщенні.

ЗАЯВА

Національним антикорупційним бюро України здійснюється досудове розслідування у кримінальному провадженні № «_____» від «_____» року, за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 5 ст. 191 КК України.

В межах даного кримінального провадження органом досудового розслідування та прокуратурою можуть подаватися клопотання про арешт майна та/або грошових коштів, що належать ТОВ ««_____»».

Відповідно до ч.1 ст. 172 КПК України, клопотання про арешт майна розглядається слідчим суддею, судом не пізніше двох днів з дня його надходження до суду, за участю слідчого та/або прокурора, цивільного позивача, якщо клопотання подано ним, підозрюваного, обвинуваченого, іншого власника майна, і за наявності - також захисника, законного представника, представника юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження.

З метою уникнення порушень конституційного принципу - непорушності права приватної власності, закріпленого ст. 41 Конституції України, враховуючи особливу важливість даного питання для заявника, **у разі надходження клопотань про арешт майна ТОВ ««_____»»,**

ПРОСИМО:

1. Повідомити представника ТОВ «_____» про розгляд відповідного клопотання за телефоном : «_____»;
2. Не здійснювати розгляд клопотання про арешт майна ТОВ ««_____» за відсутності представника ТОВ «_____»;

Адвокат

в інтересах ТОВ «_____» /_____/ «_____»

Припинення арешту майна:

- скасування арешту за клопотанням підозрюваного, обвинуваченого, їх захисника, законного представника, іншого власника або володільця майна, представника юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, якщо, вони: не були присутні при розгляді питання про арешт майна (ст. 174 КПК України);
- скасування апеляційним судом ухвали слідчого судді, суду, якою накладено арешт (ст. 309, 310 КПК України);
- закриття кримінального провадження (ст. 284 КПК України);

Спільна практика:

Лист ВВСУ «Про деякі питання здійснення слідчим суддею суду першої інстанції судового контролю за дотриманням прав, свобод та інтересів осіб під час застосування заходів забезпечення кримінального провадження» від 05.04.2013 р., № 5

...з підстави необґрунтованості накладення арешту на майно особи, перелік яких визначено у ч.1 ст.174 КПК, вправі звернутися до слідчого судді суду першої інстанції із клопотанням про скасування ним своєї ухвали, а потім, у разі незгоди з прийнятим рішенням, вправі оскаржити ухвалу про арешт майна в апеляційному порядку згідно зі ст.309 КПК (абз.4 п.13)

Причини скасування ухвал слідчих суддів про арешт майна

- слідчий суддя не перевірів та не встановив наявності належних підстав для арешту майна (нема постанови про визнання предмету арешту речовими доказами);
- відсутність достатніх доказів, що вказують на вчинення особою, на майно якого слідчий просить накласти арешт, кримінального правопорушення (якщо ставить питання про арешт на майно підозрюваного, обвинуваченого);
- не встановлено розміру шкоди та питання щодо наявності цивільного позову, та співрозмірність обмеження права власності;
- невідповідність клопотання слідчого вимогам ст. 171 КПК України;
- порушення слідчим строків на звернення до слідчого судді з клопотанням про арешт майна;
- розгляд клопотання слідчого про арешт майна за відсутності власника майна.
- Відпала підстава для накладення арешту (відшкодування підозрюваним, обвинуваченим завданої ним шкоди, з метою забезпечення відшкодування якої був накладений арешт; зміна кваліфікації дій підозрюваного, обвинуваченого на статтю Кримінального кодексу, санкція якої не передбачає додаткового виду покарання у вигляді конфіскації майна, якщо арешт майна був накладений саме з метою її забезпечення; помилкове накладення арешту на майно осіб, які не мають статусу підозрюваного або обвинуваченого та не несуть за законом матеріальну відповідальність за їх дії.)

Спiрне питання – ч. 3 ст. 170 КПК чiтко зазначає перелiк осiб, на майно яких може бути накладений арешт та не передбачає, що зазначений перелiк пiдлягає розширенню.

Арешт на майно юридичної особи згiдно законодавства може бути накладений за умови визнання пiдприємства юридичною особою вiдносно якої здiйснюється досудове розслiдування по злочину, покарання за який передбачає санкцiю для юрособи у виглядi конфiскацiї. Вичерпний перелiк таких злочинiв наведено у главi 14-1 КК України. В цьому перелiку немає, нi ст. 191, нi 212, нi 205 нi iнших економiчних злочинiв, якi так полюбляють слiдчi

НАКЛАДЕННЯ ПОПЕРЕДНЬОГО АРЕШТУ НА МАЙНО АБО КОШТИ НА РАХУНКАХ ФІЗИЧНИХ ТА ЮРИДИЧНИХ ОСІБ

Відповідно до п.7 ч.2 ст. 131 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК), одним із заходів забезпечення кримінального провадження є арешт майна.

Відповідно до п. 3 ч. 1 ст. 16 Закон України «Про Національне антикорупційне бюро України» зазначено, що одним із обов’язків Національного антикорупційного бюро України є вжиття заходів щодо розшуку та арешту коштів та іншого майна, які можуть бути предметом конфіскації або спеціальної конфіскації у кримінальних правопорушеннях, які належать до його підслідності, а також здійснення діяльності щодо зберігання коштів та іншого майна, на яке накладено арешт.

НАКЛАДЕННЯ ПОПЕРЕДНЬОГО АРЕШТУ НА МАЙНО АБО КОШТИ НА РАХУНКАХ ФІЗИЧНИХ ТА ЮРИДИЧНИХ ОСІБ

Такий арешт може бути накладено лише у кримінальному провадженні щодо тяжкого чи особливо тяжкого злочину, віднесеного до підслідності Національного антикорупційного бюро України.

Юридичною підставою для накладення попереднього арешту на майно та кошти на рахунках фізичних або юридичних осіб є рішення Директора Національного антикорупційного бюро України (або його заступника), погоджене прокурором. Звертає на себе увагу та обставина, що у абзаці 2 ч. 2 ст.170 КПК не визначена форма цього рішення та вимоги, які до нього пред'являються. Не регламентує дане питання ст. 110 цього Кодексу, яка встановлює лише форму процесуальних рішень слідчого, прокурора, слідчого судді, суду.

Апеляційний суд Києва скасував ухвалу суду першої інстанції про накладення арешту на майно одного із фігурантів резонансної справи і призначив новий судовий розгляд клопотання про накладення арешту на це майно.

*Прокурор САП повідомив ЗМІ, що так як Суд скасував ухвалу про накладення арешту на майно підозрюваного і призначив новий судовий розгляд (клопотання про накладення арешту на майно) **на це майно накладався попередній арешт, тому "за таких обставин він, можна так сказати, відновлює свою дію"**.*

"Тобто, ми повертаємося на стадію розгляду (клопотання - ред.), а діє попередній арешт на це майно. Тому юридичної можливості для того, щоб це майно змінило власника, на цей час немає", - пояснив прокурор

ПЕРЕДАЧА НА ВІДПОВІДАЛЬНЕ ЗБЕРІГАННЯ

Відповідно до **ч.2 ст. 100 КПК України** зберігання речових доказів стороною обвинувачення здійснюється в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Згідно **ч. 5 ст. 100 КПК України** речові докази та документи, надані суду, зберігаються в суді, за винятком випадків, передбачених частиною шостою цієї статті, а також речових доказів у вигляді громіздких або інших предметів, що вимагають спеціальних умов зберігання, які можуть знаходитися в іншому місці зберігання.

Згідно **п. 4.5.3. Інструкції про порядок вилучення, обліку, зберігання та передачі речових доказів у кримінальних справах:** Цією Інструкцією встановлюються єдині правила вилучення, обліку, зберігання та передачі речових доказів, цінностей та іншого майна на стадії дізнання, досудового слідства і судового розгляду, а також порядок виконання рішень органів досудового слідства, дізнання і суду щодо речових доказів у кримінальних справах, цінностей та іншого майна.

Ухвала слідчого судді Печерського районного суду міста Києва від 05.12.2016р. у справі № 757/59895/16-к:

«..Накласти арешт на нежитлову будівлю з влаштуванням паркінгу, яка розташована за адресою: АДРЕСА_1 загальною площею нежитлової будівлі 6124,40 кв. м..
Заборонити ОСОБА_4 та іншим особам у володінні (користуванні) яких перебуває вказане нерухоме майно розпоряджатися та користуватися ним, з передачею його на відповідальне зберігання Національній поліції України...»

Ухвала слідчого судді Печерського районного суду міста Києва від 10.02.2016р. у справі № 757/5830/16-к:

«... Накласти арешт та заборонити користуватись та розпоряджатись майном - 2387 залізничними вагонами, які належать ТОВ «Інтерлізінвест» (код ЄДРПОУ 33442626) з наступними номерами...

Зобов'язати ПАТ «Укрзалізниця» блокувати електронні ключі доступу до Автоматизованого банку даних парку вантажних вагонів ТОВ «Інтерлізінвест», позбавивши можливості здійснювати управління та передавати управління вказаними вагонами іншим особам.

Відповідно до п.5 ч.5. ст.173 КПК України визначити порядок виконання ухвали шляхом передачі 2387 залізничних вагонів, які належать ТОВ «Інтерлізінвест» для організації охорони, відповідального зберігання, проведення поточних ремонтів, обслуговування, підтримання їх у належному стані та оперативного управління ТОВ «Спецвагон Транслізинг» (код ЄДРПОУ 36147637)...»

Ухвала слідчого судді Печерського районного суду міста Києва від 29.02.2016р. у справі № 757/8278/16-к:

«...Визначити порядок зберігання речових доказів у кримінальному провадженні шляхом визначення порядку виконання ухвали слідчого судді Печерського районного суду м. Києва від 10.02.2016 про арешт майна, а саме передати 2387 залізничних вагонів в управління та користування ТОВ «Спецвагон Транслізинг», надавши ТОВ «Спецвагон Транслізинг» (ЄДРПОУ 36147637) право комерційного використання 2387 залізничних вагонів з номерами:... з можливістю їх передавання в оренду та оперативне управління третім особам.

Зобов'язати ПАТ «Укрзалізниця» в Автоматизованому банку даних парку вантажних вагонів визначити приналежність зазначених вагонів до ТОВ «Спецвагон Транслізинг» (ЄДРПОУ 36147637), на час дії арешту, накладеного на майно ухвалою слідчого судді Печерського районного суду м. Києва від 10.02.2016...»

Ухвала слідчого судді Корольовського районного суду м. Житомира від 08.02.2018р. у справі № 296/1115/18:

«...Змінити порядок зберігання речових доказів у кримінальному провадженні 42016060360000125 від 06.07.2016, шляхом визначення порядку виконання ухвали слідчого судді Корольовського районного суду м. Житомира від 13 жовтня 2016 р. у справі № 296/8644/16-к про арешт майна, а саме ..., у відповідності до ст.100 КПК України та п.п.12,13,33 Інструкції про порядок вилучення, обліку, зберігання та передачі речових доказів у кримінальних справах, цінностей та іншого майна органами дізнання, досудового слідства і суду (у новій редакції), затвердженої наказом від 27.08.2010 року за № 51/401/649/471/23/125, передати на відповідальне зберігання державного підприємства Міністерства оборони України «Дружбівський кар'єр нерудних копалин «Кварц».

Зобов'язати ДП «ДКНК «Кварц» зберігати передані елементи металевих конструкцій фінського сховища, відповідно до вимог ст.100 КПК України до закінчення розгляду кримінального провадження..»

Інші види блокування активів:

Фінансовий моніторинг

Відповідно до Положення про Державну службу фінансового моніторингу України затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 липня 2015 р. № 537 (далі Положення) Державна служба фінансового моніторингу України (Держфінмоніторинг) є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра фінансів і який реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

ст. 17 ЗУ «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення».

Ухвала слідчого судді Старобільського районного суду Луганської області від 18.12.2017р. у справі № 431/5260/17:

«...Вивчивши клопотання та додані до нього матеріали слідчий суддя не знайшов достатніх підстав для задоволення клопотання та накладення арешту на грошові кошти, вказані в ньому, оскільки прокурором не зазначено в порушення п. 1 ч. 2 ст. 171 КПК України не зазначив підстав для застосування такого заходу забезпечення кримінального провадження, оскільки до клопотання додано лише копія витягу з ЄРДР № «_____» від «_____» року та висновок аналітичного дослідження про результати дослідження фінансово-господарської діяльності МБФ «_____». Яким зроблено висновок, що в діях службових осіб МБФ ««_____» наявні ознаки легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, та протокол огляду узагальненого матеріалу № «_____».

Вищевказані матеріали не можуть бути на думку слідчого судді бути належним доказом про наявність достатніх підстав для застосування арешту майна. Додані матеріали містять лише припущення про легалізацію доходів, одержаних злочинним шляхом. Інших доказів прокурором не було надано..»

Ухвала слідчого судді Печерського районного суду міста Києва від 03.05.2017р.:

Слідчий суддя, дослідивши матеріали, додані до клопотання, заслухавши доводи адвоката «_____» у судовому засіданні, дійшов до висновку про наявність підстав для задоволення клопотання та надання стороні захисту у кримінальному провадженні № «_____» від «_____» тимчасового доступу до речей та документів, що перебувають у володінні ПАТ «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ», оскільки вказані речі та документи мають суттєве значення для встановлення обставин у кримінальному провадженні.

Слідчий суддя вважає, що належним способом доказування відсутності незаконного походження арештованих коштів «_____» та його дружини «_____» є, зокрема, надання офіційних відомостей від банківських установ, як суб'єктів первинного фінансового моніторингу, стосовно наявності чи відсутності обмежень щодо видаткових фінансових операцій за банківськими рахунками вказаних осіб.

На підставі викладеного, керуючись ст. ст. 160, 162 - 164, 309, 562 КПК України, слідчий суддя

УХВАЛИВ:

Клопотання адвоката «_____» в інтересах підозрюваного «_____» у кримінальному провадженні номер «_____» від «_____» року, про надання тимчасового доступу до речей і документів, які становлять охоронювану законом таємницю, задовольнити.

Надати захиснику «_____» у кримінальному провадженні № «_____» від «_____» адвокату «_____» /свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю № «_____» від «_____» тимчасовий доступ до документів та інформації з можливістю здійснення вилучення завірених належним чином їх копій або зробити фотокопії чи скріншоти інформації з системи електронного документообігу, що знаходяться у ПАТ «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ» (01001 м. Київ, вул. Госпітальна, 12Г, код за ЄРДПОУ 00032129).

які містять інформацію про:

- рішення Державної служби фінансового моніторингу України чи її структурних підрозділів про зупинення видаткових фінансових операцій за рахунками, відкритими в ПУБЛІЧНОМУ АКЦІОНЕРНОМУ ТОВАРИСТВІ «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ» на ім'я ОСОБА_2 (ІНФОРМАЦІЯ_2) за НОМЕР_2.

- рішення Державної служби фінансового моніторингу України чи її структурних підрозділів про зупинення видаткових фінансових операцій за рахунками, відкритими ПУБЛІЧНОМУ АКЦІОНЕРНОМУ ТОВАРИСТВІ «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ» на ім'я ОСОБА_5 (ІНФОРМАЦІЯ_2) за НОМЕР_3.

**Блокування активів на підставі
постанови слідчого – вершина
дедуктивної майстерності**

АТАКА НА МЕНЕДЖМЕНТ ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ:

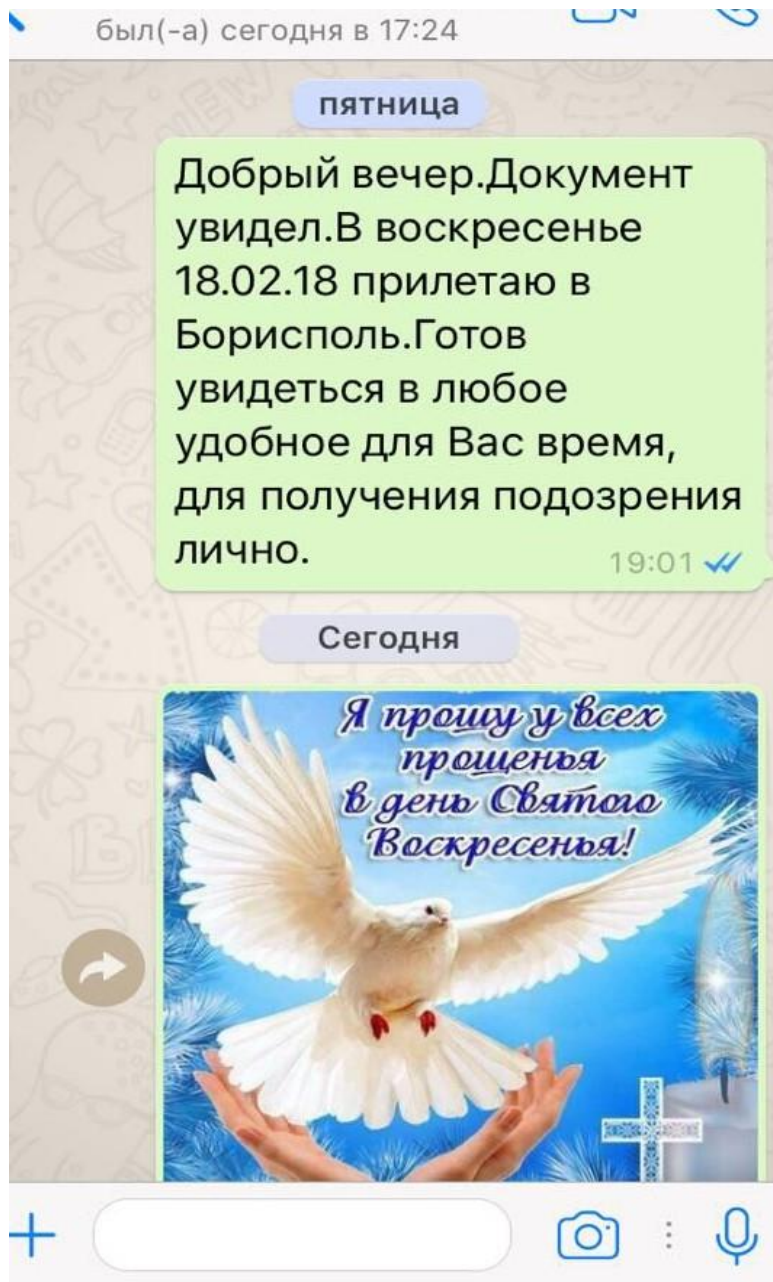
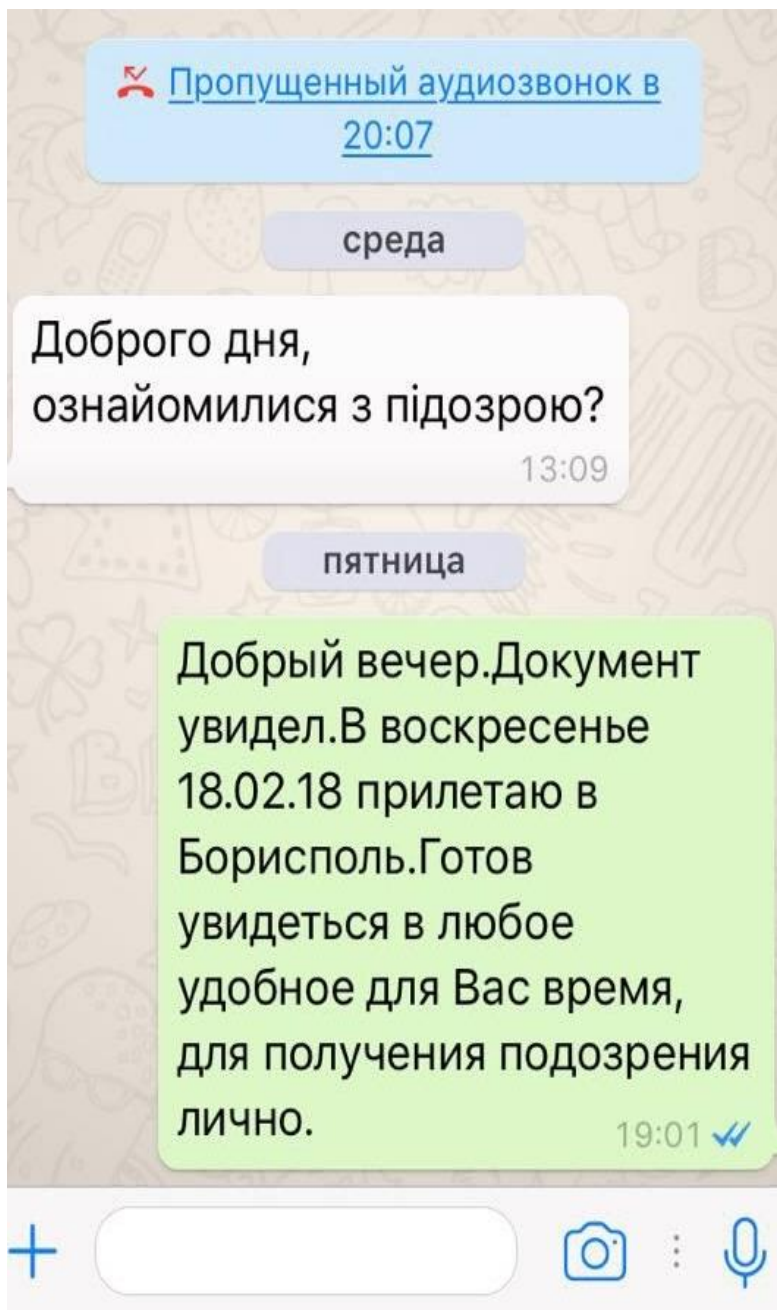
← Допити



Оголошення підозри
(спеціально підлаштовують
під виїзд за кордон).

→





Методи протидії:

- Завжди писати слідчому смс, тримати контакт;
- У разі перебування за кордоном повідомляти слідчого про прибуття з метою уникнення підстав для затримання в порядку ст. 208 КПК України.

Привід та оголошення в розшук (судова практика щодо оскарження)

Ухвала Апеляційний суд міста Києва від 22.08.2016:

«...ухвалою задоволено клопотання старшого слідчого в ОВС першого слідчого відділу управління спеціальних розслідувань Департаменту спеціальних розслідувань Генеральної прокуратури України «_____»та надано дозвіл на затримання підозрюваного «_____» з метою його приводу для участі у розгляді клопотання про застосування стосовно нього запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою.

На вказане рішення суду захисник «_____» в інтересах «_____» подав апеляційну скаргу в якій просить ухвалу слідчого судді скасувати та постановити нову, якою відмовити в задоволенні клопотання слідчого...

...Постановляючи нову ухвалу колегія суддів, приймаючи до уваги вище наведене, вважає, що клопотання слідчого про дозвіл на затримання по суті не розглянуто, оскільки слідчим суддею не було з'ясовано обставин справи та не досліджено матеріалів провадження для прийняття законного і обґрунтованого рішення, а апеляційний суд не мав можливості цього зробити в зв'язку з відмовою прокурора надати додаткові матеріали, а відтак матеріали за клопотанням старшого слідчого в ОВС першого слідчого відділу управління спеціальних розслідувань Департаменту спеціальних розслідувань Генеральної прокуратури України «_____» про надання дозволу на затримання підозрюваного «_____» з метою його приводу для участі у розгляді клопотання про застосування стосовно нього запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою, підлягає направленню на новий судовий розгляд, в ході якого необхідно з'ясувати всі вище наведені обставини та постановити рішення у відповідності до вимог чинного законодавства...»

Дуже важливо!!!!!!!

Верховний Суд України у Постанові від 12.10.2017 р. у справі № 5- 142кс(15)17, яка відповідно до ч. 1 ст. 458 КПК України є обов'язковою для судів, прийшов до наступних висновків:

«У разі постановлення слідчим суддею ухвали, що не передбачена кримінальними процесуальними нормами, до яких відсилають положення частини третьої статті 309 КПК, суд апеляційної інстанції не вправі відмовити у перевірці її законності, посилаючись на приписи частини четвертої статті 399 КПК. Право на апеляційне оскарження такого судового рішення підлягає забезпеченню на підставі пункту 17 частини першої статті 7 та частини першої статті 24 КПК, які його гарантують, з огляду на положення частини шостої статті 9 КПК, яка встановлює, що у випадках, коли положення КПК не регулюють або неоднозначно регулюють питання кримінального провадження, застосовуються загальні засади кримінального провадження, визначені частиною першою статті 7 КПК».

Тобто згідно з правовою позицією ВСУ навіть при постановленні слідчим суддею ухвали, яка не оскаржується відповідно до ст. 309 КПК України, та не передбачена КПК України, суд апеляційної інстанції має право її переглянути та за наявності підстав - скасувати.

Обмеження пересування

Ухвала слідчого суддя Печерського районного суду м. Києва від 31.01.2018р. № 757/5070/18-к:

«...Застосувати до підозрюваної ОСОБА_2, ІНФОРМАЦІЯ_1, запобіжний захід у вигляді домашнього арешту в певний час доби, із заборонаю залишати місце проживання за адресою: АДРЕСА_1, з 21:00 год. до 07:00 год. наступної доби, за виключенням необхідності отримання медичної допомоги, у межах строку досудового розслідування кримінального провадження № 12013220540000400, до 29.03.2018.

Покласти на підозрювану ОСОБА_2, наступні обов'язки, передбачені частиною 5 статті 194 КПК України:

- 1) прибувати за викликом до слідчого, прокурора, слідчого судді, суду, а в разі неможливості прибути за викликом у призначений строк - заздалегідь повідомити про це зазначених осіб;
- 2) не виїжджати за межі Київської області без дозволу прокурора;
- 3) носити електронний засіб контролю.

Зобов'язати прокурора у кримінальному провадженні передати ухвалу про обрання запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту стосовно підозрюваної ОСОБА_2 для виконання органу Національної поліції за її місцем проживання...».

Ухвала слідчого суддя Печерського районного суду м. Києва від 19.02.2018р. № 757/5070/18-к:

«... Роз'яснити ухвалу слідчого судді Печерського районного суду міста Києва від 31 січня 2018 року у справі номер 757/5070/17-к перебування підозрюваної ОСОБА_2 у місті Києві у зв'язку з лікуванням чи отриманням медичної допомоги медичними закладами міста Києва при наявності тому підтвердження або перетинання міста Києва для виїзду в іншу частину Київської області під час дії запобіжного заходу та покладених на підозрювану ОСОБА_2 процесуальних обов'язків не є порушенням процесуальних обов'язків, покладених ухвалою Печерського районного суду міста Києва від 31 січня 2018 року...».

Відсторонення від посади

Ухвала слідчого суддя Печерського районного суду м. Києва від 07.02.2018р. № 757/6646/18-к:

«...Під час досудового розслідування встановлено, що з 2009 року ОСОБА_2, ІНФОРМАЦІЯ_1, є власником ПАТ «_____», через ТОВ «_____», та займає посаду голови спостережної ради у вказаній банківській установі.

Будь-яких доказів того, що саме подальше перебування на цій посаді ОСОБА_2 надасть змогу останній знищити речові докази, які мають значення для досудового розслідування, або незаконно впливати на свідків, слідчому судді не надано.

Органом досудового розслідування не доведено, що без відсторонення підозрюваної від займаної посади неможливо забезпечити швидке, повне та неупереджене досудове розслідування, і такі потреби досудове розслідування виправдовують обмеження гарантованого ст. 43 Конституції України права на працю підозрюваної, а тому клопотання задоволенню не підлягає на підставі ч.1 ст.157 КПК України.

На підставі вищевикладеного, керуючись ст.с.155, 156, .309, 532, 534 КПК України, слідчий суддя,-

У Х В А Л И В :

У задоволенні клопотання сторони кримінального провадження № _____ від 31 січня 2013 року слідчого у кримінальному провадженні - начальника слідчого відділу _____ про відсторонення від посади – відмовити”.

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!